

Јасна Лазаревић
Библиотека Филозофског факултета, Источно Сарајево
jasna@paleol.net

Библиотеке - мјеста знања и забаве

Библиотеке мјеста знања и забаве: зборник радова са стручног скупа, Јахорина, 13. и 14. април 2009. године.
Главни и одговорни уредник Алекса М. Алаџић. Вишеград: Друштво библиотекара Републике Српске, 2010.

Зборник радова са стручног скупа библиотекара одржаног на Јахорини 13. и 14. априла 2009. године, објављен је у издању Друштва библиотекара Републике Српске 2010. године. У зборнику радова са овог скупа објављено је пет резимеа и деветнаест радова у целости.

У радовима учесника скупа, разматрана су нека од кључних питања нашег библиотекарства у данашњем тренутку, понуђени могући одговори и решења, подељена властита и туђа добра искуства, као могући правци развоја библиотекарства код нас. Традиционалну тврдњу да су библиотеке места у нераскидивој вези са знањем и његовим стицањем, у будућности је могуће задржати само ако библиотеке своје деловање усмере ка развоју континуираног и доживотног учења, развијању навика и потреба читања код деце и омладине, дигитализовањем културне баштине у циљу очувања, подстицањем чувања обавезног примерка, увођењем нових технологија и промишљеним коришћењем постојећих ресурса, развијањем међусобне сарадње и нарочитом бригом о посебним библиотекама, као темељима нашег културног и националног памћења и идентитета.

У својим радовима, Мирко С. Марковић, Дарко Јермић и Миљана Маџан покушали су да одговоре на питања како у време светске економске кризе рекламирати своју библиотеку, како њен рад учинити видљивим, како се, на крају, приближити тзв. „нет генерацији“? Да ли је *Facebook* добро решење и у којој мери су његове могућности и простор адекватни за деловање библиотеке?

Библиотека може бити место где је учење радост, тврди Маријана Петронић. Истраживањем ове теме у свету дошло се до резултата да се не обавезним, слободним учењем постижу много бољи резултати од оних који проистичу из пуког морања. Сличном темом бавила се и проф. др Александра Вранеш. „Библиотека деци треба и може бити други дом“, констатује, и даље наводи, „...због тимског рада корисника и библиотекара; због усклађености жеља и пријатности њиховог остварења; због континуиране запитаности; због индивидуалног и посвећеног приступа библиотекара сваком кориснику; због важности знања у данашње доба“.

Упоредо са промовисањем библиотека, осавремењавањем њиховог пословања, подстицањем на развој читалачких навика и континуирано и доживотно учење, потребно је заштитити и очувати културну баштину. Доношење законске регулативе у вези са обавезним примерком, којом ће бити јасно прецизирано коју врсту грађе би требало прикупљати, које установе имају обавезу да је прикупљају, на који начин би требала да се чува и даје на коришћење, умногоме би допринело очувању, ширењу и развоју националне културе сваке поједине земље и њених народа, пише проф. др Милена Максимовић. Бојана Милошевић, библиотекар у Народној и универзитетској библиотеци РС, представила је укратко план дигитализације периодике и књига од значаја за Републику Српску

и Босну и Херцеговину, објављиваних с краја XIX века до почетка Другог светског рата. Наводи податке да су у Народној и универзитетској библиотеци Републике Српске до сада дигитализовани часописи *Развишац* и *Школски вјесник*. За наредни период у плану је дигитализација *Босанске виле*, *Зоре*, *Врхбосанских новина*, *Српске ријечи* и *Гласника Земаљској музеја*. Љиљана Нинковић писала је о легату Јована Дучића који је он завештао своје родном граду. Легат се чува у Народној библиотеци у Требињу. Дучићева лична библиотека и архив, већим делом из Америке, у Требиње је стигла 1961. године. У библиотеци се већ тада налазило око 1.500 књига које је песник поклонио библиотеци 1941. године. Стручна обрада и систематизација грађе обављена је 1963. године. На овим пословима радило је осамнаест библиотекара из Београда и Сарајева, под руководством Слободана Јовановића из Народне библиотеке Србије. За осамнаест дана рада, тачније од 19. јуна до 7. јула 1963, ова екипа библиотекара обрадила је легат Јована Дучића, који је према попису од 1. 5. 1961. године садржавао 5.427 књига, бројну преписку, документе, песникове рукописе и личне ствари, фотографије и друге вредне предмете. Поред описа садржине легата, Љ. Нинковић је у тексту обрадила и целокупну методологију рада на легату, као и целокупан распоред грађе. У том смислу, рад Љиљане Нинковић драгоцен је, како због бројних информација за будуће истраживаче, тако и због врло корисних упутстава за рад на легатима.

Др Стела Филипи-Матутиновић, у своје раду под насловом „Улога библиотека у 21. веку“, разматра једно од најактуелнијих питања у области библиотекарства – однос библиотека и Интернета. У раду докторке Филипи-Матутиновић недвосмислено се каже да је појава Интернета умногоме изменила рад библиотеке и библиотекара и да ће у будућности те промене бити још израженије. Опстанак библиотека зависи од могућности прилагођавања библиотека новом информационом добу и новим технологијама.

И док развијене земље постављају образовање и развијање људских ресурса међу најважније стратешке националне циљеве, означавајући их приоритетним за развој и просперитет друштва, дотле у Србији још увек библиотеке имају маргиналну или никакву улогу у доживотном учењу и стварању информатичког друштва, каже Весна Црногорац. *Страшеиџа развоја образовања ограслих*, *Страшеиџа развоја стручног образовања* и *Страшеиџа развоја информационог друштва* само индиректно или узгред препознају библиотеку као чиниоца овог развоја.

Зборник радова *Библиотеке мјеста знања и забаве* књига је са низом упутница и одговора на савремена и актуелна питања у области библиотекарства. Због тога, она ће бити добар приручник и корисна литература сваке библиотеке и библиотекара.